

Bildande av Stjärntorps naturreservat i Norrköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Området omfattar del av fastigheten Stjärntorp 1:1. Syfte, föreskrifter och skötselplan för reservatet redovisas nedan. Beslutet fattas med stöd av 7 kap. § 4 miljöbalken.

Naturreservatets namn ska vara Stjärntorp.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt vars rättigheter att använda mark- och vattenområde berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

Syftet med Stjärntorps naturreservat är att bevara och vårda de värdefulla naturmiljöer och den rika biologiska mångfald som finns i området i form av äldre och gammal grandominerad skog i sänkorna och talldominerad skog på hållmarkerna. Markfloran är bitvis rik på grund av kalkinslag i berggrunden. Gamla träd och död ved i både solexponerade och skuggiga lägen är viktiga strukturer i området. Karakteristiska arter för skogar i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska bevaras. Naturreservatet ska med hänsyn till biologiska naturvärden vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Syftet ska nås genom att området i huvudsak lämnas utan åtgärder och skyddas mot exploatering och annan negativ påverkan. Åtgärder för att gynna enstaka vidgrenig och ljusgynnad tall och asp genom avdödning av ung gran kan bli aktuella. Syftet ska vidare nås genom intern dynamik i området. För att nå syftet för friluftslivet kan en informationsskylt sättas upp.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. anordna upplag;

3. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar genom att ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfäll;
4. tillföra växtnäringssämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
5. framföra motordrivna fordon. Undantag gäller fyrhjuling eller liknande mindre fordon vid uttransport av fällt vilt;
6. uppföra torn, byggnad, mast, luft- eller markledning eller annan anläggning;
7. ändra florans eller faunans sammansättning genom att införa nya arter för området;
8. utfodra vilt eller anordna åtel för klövvilt.

Förbuden i A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet utan att någon ytterligare ersättning utbetalas:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. vid behov friställning av vidgrenig tall och asp genom avdödning av yngre granar utan naturvärde;
3. undersökningar av växt-, svamp- och djurliv och andra naturförhållanden som ett led i uppföljning av syfte och mål med reservatet.

Bestämmelserna i B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken.

C. Länsstyrelsen bestämmer att följande förbud om rätten att färdas och vistas inom reservatet ska gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
2. samla ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;

3. störa djurlivet genom att till exempel klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur med undantag av enstaka individer för artbestämning i vetenskapligt syfte;
4. Plocka hela eller delar av mossor, lavar eller svampar med undantag för matsvamp.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd;

5. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
6. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Förbuden i C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra åtgärder som krävs för reservatets vård och som framgår av föreskrifter B1 till B3. Inte heller utgör de hinder för markägare, eller dess ombud, att för skogsbrukets behov använda den gamla körvägen i nuvarande skick och sträckning. Om åtgärder på vägen krävs för att till exempel undvika körspår ska samråd med Länsstyrelsen ske. Körvägen finns markerad på karta i bilaga 1

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 4.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Stjärntorps naturreservat utgörs av gammal och representativ barrblandskog med ett mindre lövinslag i en trakt med kalkpåverkan både i berggrund och i jordarter. Området ligger längs den, ur geologisk synvinkel, riksintressanta Vånga-förkastningen. I området finns en rik och värdefull biologisk mångfald med bland annat flera sällsynta arter av svampar och insekter. Särskilt värda att nämna är raggtaggsvamp och bitter taggsvamp. Dessa arter har svårt att klara sig i brukad skogsmark varför området är lämpligt att skydda som naturreservat.

Områdets naturvärden och placering i landskapet gör skogen vid Stjärntorp prioriterad för områdesskydd enligt den nationella och regionala strategin för områdesskydd i skog.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bland annat värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Stjärntorps naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Stjärntorps naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt Förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs, göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Ordningsföreskrifterna ska samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljökvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av naturreservatet är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt och djurliv" om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen bedömer att Stjärntorps naturreservat bidrar med reglerande, styrande och kulturella ekosystemtjänster. Särskilt nämnvärda är ekosystemtjänsterna biologisk mångfald, frisk luft, inbindning av koldioxid och rekreation.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Stjärntorps naturreservat uppmärksammades i samband med en nyckelbiotopsinventering 2003 samt 2008. Informationen om områdets värden fördjupades vid besök av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen 2010. Dokumentation av områdets naturvärden har även gjorts av Norrköpings kommun i arbetet med ett kommunalt naturvårdsprogram.

Reservatsbildning

Avtal om intrångsersättning har ingåtts och ersättning har utbetalats till fastighetsägarna. Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet 2014.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Norrköpings kommun, Skogsstyrelsen Östra Götaland, Naturskyddsföreningen i Norrköping. Remissvar har inkommit från Sveriges geologiska undersökning och Norrköpings kommun.

Remissinstansernas yttranden samt Länsstyrelsens avvägning avseende inkomna yttranden redovisas i bilaga 4.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 6. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektör Mikael Norén, funktionschef Emma Hagström, länsjurist Karin Fridell, samhällsplanerare Gun-Marie Gunnarsson och antikvarie Mattias Schönbeck deltagit.

Kristina Zetterström
Länsråd

Eva Siljeholm
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Stjärntorps naturreservat, lantmäterikarta
2. Stjärntorps naturreservat, fastighetskarta med reservatsgräns
3. Ekonomisk karta från 40-talet som visar brukningsvägens sträckning
4. Skötselplan
5. Remissyttranden och Länsstyrelsen avvägning med avseende på dessa
6. Hur man överklagar

Sändlista

Naturvårdsverket registrator@naturvardsverket.se

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm

Skogsstyrelsen, Östergötlands distrikt, Datalinjen 1, 583 30 Linköping

Sveriges Geologiska Undersökningar SGU sgu@sgu.se

Norrköpings kommun, Rådhuset, 601 81 Norrköping

Holmen skog, Kansligatan 10, 602 10 Norrköping

Naturskyddsförening Norrköping, Östra Promenaden 7A, 602 28 Norrköping

Erik Ivarsson Sandberg, Untravägen 25, 115 43 Stockholm

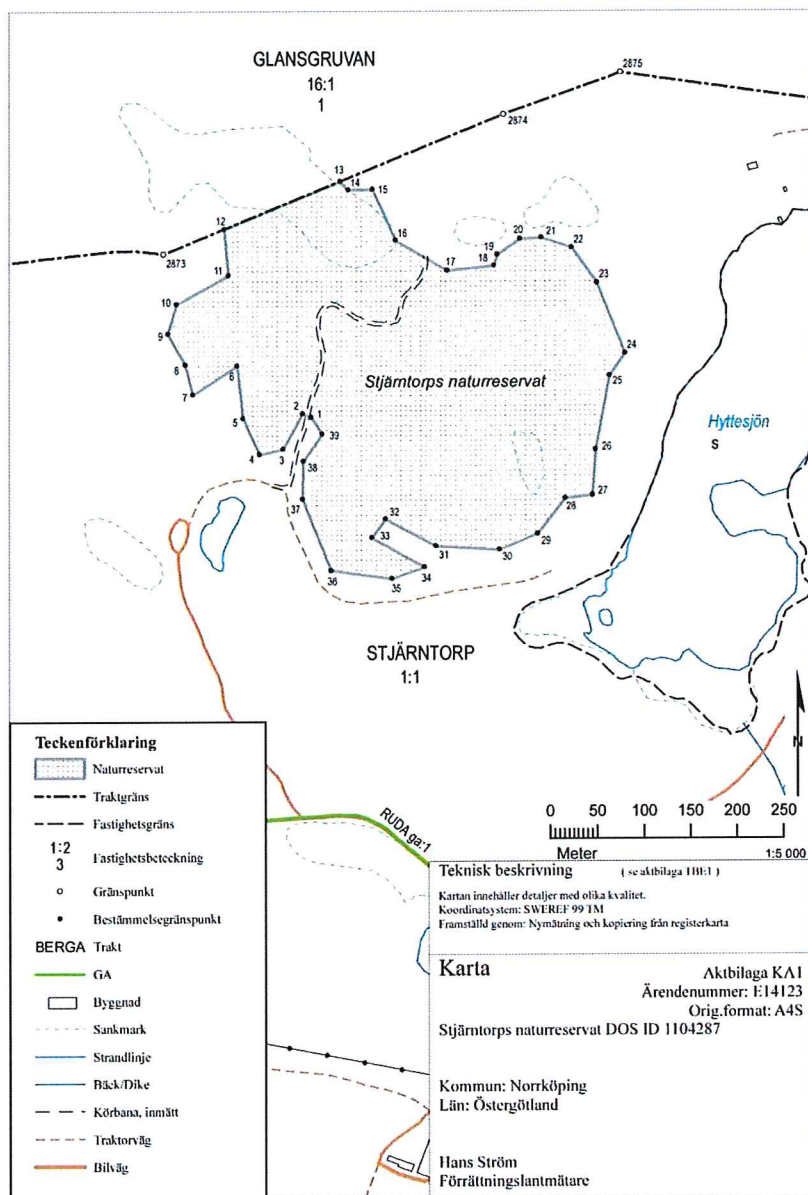
Linnea Ivarsson Claesdotter, Mariestadsvägen 12, 121 50 Johanneshov

Niclas Johansson, Lilla Rökstorp, 617 90 Skärblacka

Intern sändlista

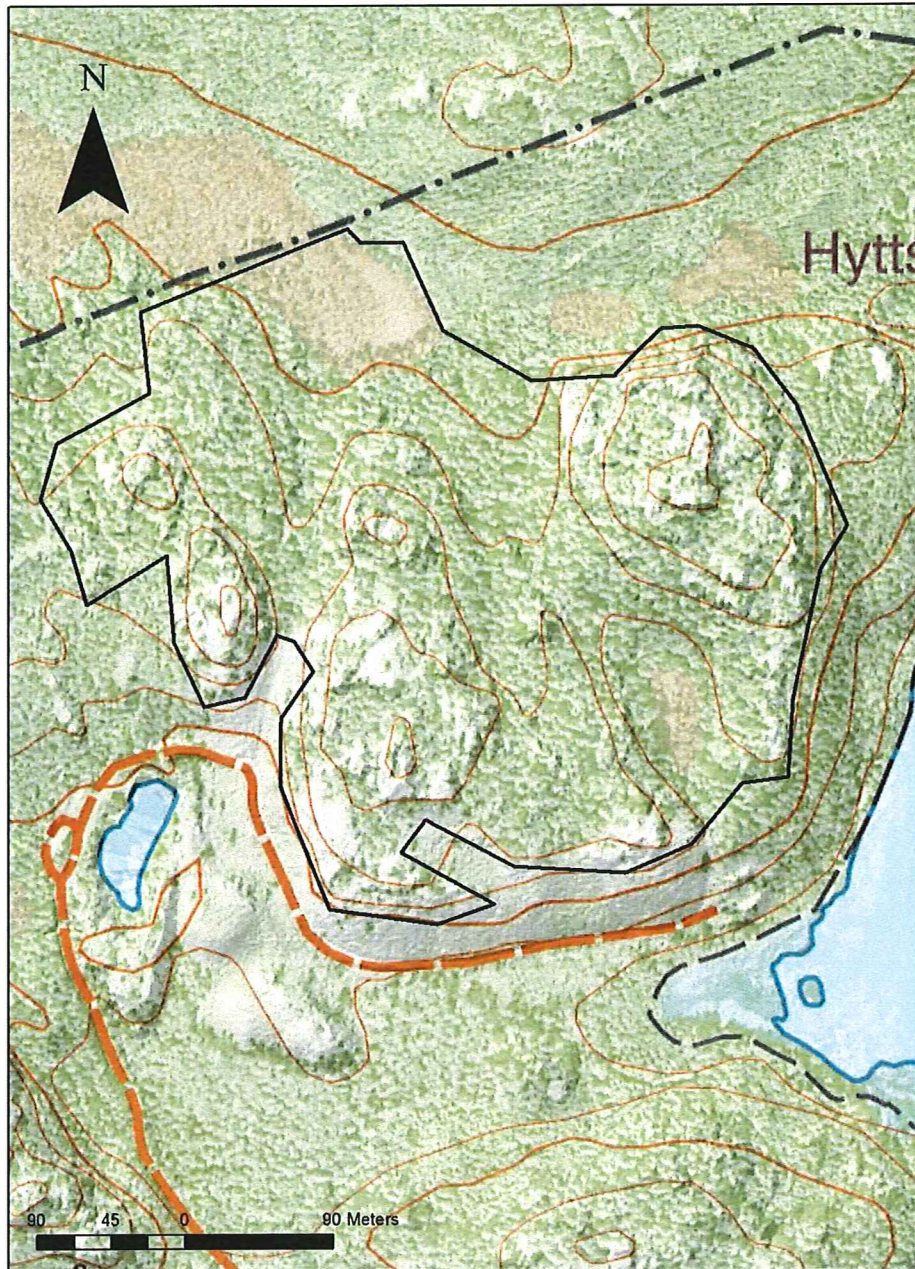
Reservatsförvaltningen

Bilaga 1. Stjärntorps naturreservat, lantmäterikarta

Karta tillhörande beslut om Stjärntorps naturreservat beslutat 2017-11-07.
Objektnummer 2045969, dnr 511-4488-14. Brukningsvägen genom naturreservatet är markerad med dubbel streckad linje. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Bilaga 2. Stjärntorps naturreservat, fastighetskarta med reservatsgräns

Karta tillhörande beslut om Stjärntorps naturreservat beslutat 2017-11-07.
Naturreservatet är markerat med svart heldragen linje.
Objektnummer 2045969, dnr 511-4488-14. © Lantmäteriet geodatasamverkan,
© Naturvårdsverket.

Bilaga 3. Ekonomisk karta från 40-talet som visar brukningsvägens sträckning

Karta tillhörande beslut om Stjärntorps naturreservat beslutat 2017-11-07.
Objektnummer 2045969, dnr 511-4488-14. © Lantmäteriet geodatasamverkan, ©
Naturvårdsverket.

Bilaga 4

Remissyttranden och Länsstyrelsens avvägning avseende dessa
Sveriges geologiska undersökning meddelar att de avstår från att yttra sig.

Nedan följer Norrköpings kommuns yttrande i sammanfattning. Yttrandet har delats upp i stycken. Länsstyrelsens avvägning följer under respektive stycke.

Norrköpings kommun anser att man kommer in försent i processen att bilda naturreservat.

Vid de årliga naturvårdsträffarna redogör Länsstyrelsens naturvårdsenhet för vilka ärendet som är på gång under året. Mötena brukar besökas av kommunekologer men det förekommer även att politiker eller andra tjänstemän är med. Kommunrepresentanten bör vidarebefordrar informationen till adekvata instanser.

Norrköpings kommunen anser att det inte framgår huruvida ett naturreservat gynnar den biologiska mångfalden mer än vad som sker under nuvarande markanvändning och ägande.

Orsaken till att reservatsärendet påbörjades var markägarens önskan om att avverka området som har höga naturvärden. Konsekvenserna av en avverkning skulle bli förlust av naturvärdena. För att undvika detta ansåg Länsstyrelsen att skäl för reservatsbildning fanns.

Kommunen anser inte att det framgår hur markägaren ställt sig till naturreservatsbildningen.

Skrivningen i beslutet förtydligas till "Avtal om inträngsersättning har skrivits med markägaren och ersättning har betalats ut."

Kommunen skriver; "Naturreservat har en tendens att kunna inskränka utvecklingsmöjligheter i näraliggande områden. Detta kan försvåra landsbygdsutvecklingen vilket är negativt när vi vill utveckla hela kommunen."

Bildande av ett naturreservat påverkar inte markanvändningen utanför reservatet såvida inte markanvändningen har en negativ påverkan på de värden som reservatet syftar till att skydda. I sådana fall görs en avvägning mellan de olika intressena. Sådana avvägningar görs dock alltid när det finns kända naturvärdena oavsett naturreservat eller ej.

Kommunen anser att reservatsbildningar ska ske mycket restriktivt då andra alternativ kan finnas som är lika verkningsfulla.

I fallet med Stjärntorps naturreservat saknades alternativ då markägaren ville avverka eller ha full ersättning för intrånget.

Länsstyrelsens bildande av naturreservat sker efter beslut av regering och riksdag och är en del av uppfyllandet av internationella åtaganden och de svenska miljömålen. För närvarande har man beslutat att takten på skyddande av skog måste öka och att arealen skyddad skog måste fördubblas om vi ska klara de politiskt beslutade målen för den biologiska mångfalden i skogen.